

elém
 Objas Ba-
 don (na-
 telefonas
 u. Geriau-
 na ir lo-
 1939-9-8
 io 8 iki 18
 MNIBUSAI
 tea.
 is-inokel
 nuo 10800
 to imi dar
 abas. Dife-
 okiešai,
 7
 is namas
 viravés.
 5 nr. 78
 lo
 Netto
 titulos
 clo
 registrac
 valdymo,
 ir tt.
 esouro, 20
 13
 cano
 as 3-208
 galima pa-
 is esqitoma
 toku, vido
 bol dirbtin
 racijoms,
 ités i pape
 pigiau, og
 ir daro
 RIO
 oca
 kr. No. 51
 las
 i jūimor-
 o 508-300
 io namas
 o lap
 torio ir
 ndy

LIETUVIŲ

AIDAS

BRAZILIJOS

— JORNAL — LITUANO — ECHO —

Nepartinis Lietuviu laikraštis
 Semanario Lituano Independente
Konstantas Uckus
 LEIDEJAS
 Atskiras Numeris \$300
 S. Paulo, R. da Moóca,
 1721
 Telefonas 3-2056

Nepartinis Lietuviu laikraštis
 Semanario Lituano Independente
 José Leite de Salles
 Redactor-Chefe
 S. Paulo, Rua da
 Moóca, 1721
 Telefonas 3-2056

XI Aro - metai

Brazilija—São Paulo 1940 m. Kovo — Marco 16 d.

2528862

Nr. 11 (523)

Baigesi Suomiu - Rusu Karas Pražudes Miliona

Žmoniu

RUSAI PASILIKO OKUPUO-
 SE DALYSE

KELIAS JUNGS BRAZILIJA
 SU AMERIKA

**Suomiai kapituliavo ir atidave rusams desimta dali savo teritorijos.
 Rusai atmete savo tik vieną reikalavimą**

Studijuojamas yra planas pravešti susiekimo linija, kuri jungtu Amerikos J. V. su Brazilija,

Suomiu-Rusu taika ir kitos valstybes

— LONDONAS. Nuo pat karo pradžios didesnę Anglija laukė vokiečių nelaukėn viso 257 kareivius. Tai bent kariauja.

**MASKVOJE PASIRASYTOS
 TAIKOS DERYBOS**

buvo priversti sutikti su rusais ir priimti ju padiktuotas sąlygas. rijoji spauda labai abėjingai žiuri i Suomijos tolimesnį likima.

**RUSAI ATSIŠAKE VIENOS SA
 VO SALYGOS**

Karas siaurės Europoje baigėsi. Uzpluti suomiai gynėsi tikėdami sulaukti pagalbos is kitu valstybiu ypac Anglijos ir Prancuzijos. Taciau suomiu jėgos issėke ir prie Viburgo tvirtoves buvo sperndziami musiai. Suomiai pakariave vienui vieni prieš toki galinga priesa apie 4 mėnesius, kapituliavo ir sutiko priimti rusu sąlygas. Susitarus kariaujančioms valstybėms Maskvoje pasirasyta taika tarp suomiu ir rusu. Karo veiksmai tuojaus tapo sulaukyti. Ir kovo 13 diena 11 valanda nutylo kanuoliu ir sautuvu suviai.

**SUOMIU—RUSU TAIKOS
 ATGARSIAI**

— KOPENHAGA. Danijos spauda, raso kad pasirasyta taika tarp suomiu ir rusu yra skaudus smugis Skandinav valstybėms, nes sioji taika labai apkarpomiu suomiu teritorija ir skaudziai plaiecia skandinavu krastu interesus.

Kada tjo darybos Maskvoje dar pries kara, tai rusai reikalavo apart žemiū dar ir tai, kad suomiu vyriausybė butu sudaryta komunistinė. Taciau pasirasant sia sutarti, rusai stos sąlygos atsisakė ir suomiu vyriausybė pasiliks tokia, kokia norės patys suomiai.

**PREZIDENTO IR KARO VA-
 DO KALBOS**

— SVEDIJA. Svedijos spauda pazymi kad sioji taika, kuri pariimta suomiu, skaudziai pažeidzia svedu reikalus.

**BADAS KINIJOS PROVINCII-
 JOJE**

Kinijoje, ilopa provincijoje, siaucia didelis badas. Sios apylinkės gyventojai neturėdami ko valgyti, mailinasi medziu zievėmis. Bado smėkla nusinesa daugybe zmoniu i kapus.

— AMSTERDAMAS. Havas pranesa, kad jo ziniomis, rusai ne labai pasitiki vokieciais ir ju partarimu ne labai klauso. Sis rusu pasitikėjimas nupuoles per suomiu rusu kara,

**PANAIKINTA SPUDOS CEN-
 ZURA**

São Paulo Interventoriaus parrėdymu nuo kovo 11 dienos panaikinta spaudos cenzura kuri iki siolei veikė. Visi laikraščiai turės orientuotis pagal isleistas taisykles 1934 metais.

— VOKIETIJA. Pranesama, kad Vokietijoje didelis entuziasmas dėl suomiu-rusu taikos. Vokieciu spauda pazymi, kad susitarimas suomiu su rusais pastato anglus ir prancuzus i pralaimėjusiu puse. Anglu ir prancuzu pralaimėjimo pasėkmės greitai pa sirody.

MILIJONAS ZMONIU ZUVO

United Pres skelbia, kad apskaičiuojama, jok suomiu-rusu kare per 140 karo dienu zuvo viso apie viena milijona zmoniu buvo. Uz ka gi, pagaliau tas milijonas zmoniu buvo atiduotas armotoms? Nei jokas karas, kas jis nevestu, yra nepateisinamas.

Lietuviu Meno Mėgėju Ratelis "Rytas"

suvaidsins puikia, jaudincia ir ak veiksnu B. Vargso parasyta dra tualaus liaudies gyvenimo 3-ju ma,

ZMONES

Tėvas, Varguolis, senas ir alkoholis del savu, grynai asmenisku girtuoklystės interesu su griauna vienintelės savo dukters 18-kos metu Onutės gyvenima. Atitraukia ja nuo isimylėjusio Petro, miesto darbininko ir priverstinai atiduoda i istvirkusio ir ir jau vedusio turtuolio Tubanskio rankas. Varguolis ir Onutė tampa skaudziai Tubanskio apvilti. Onutė ne tik, kad neisteka uz Tubanskio bet turi pabėgti ir ipuola i gyvenimo praraja. Petras grizta prie Onutės, nekrei-

pia domės i jos padarytasias klaidas ir rengiasi vestuvems, bet Onutė, jau nesijausdama, tinkama garbingam seimyniniam gyvenimui, ir nenorėdama padaryti Petra nelaimingu, pasiskandina.

Ispudinga drama kiekvienas pasistenkite pamatyti LUZO — BRASILEIRO saleje, rua da Graça, 608 30 kovo 1940 m.

Po vaidinimu. sokiai iki 4 valanda ryto.

in A. M. R. «Rytas»

— ITALIJA. Aiskiausiai pasisako Italijos spauda. Ji griezta kalbina del suomiu pralaimėjimo anglus ir prancuzus. Tuo paciu ji pranesa anoni dviem valstybėms ir Lenkija, kuriai zadėjo daug, o nieko nedavė. Tas pats ir su suomiais.

— VENGRIJA. Vengru desi- noji spauda raso, kad sioji taika, pasirasyta Maskvoje, daug ir visai atsisakė kreiptis i sajungininkes prasyti pagalbos.

**SUOMIJA PAGALBOS DAUGI-
 AU NEBEREIKALAVO**

Suomiai kovėsi vieni su daug galingesniu priesu — rusais. Jie matė, kad issilaktyti, arba kara laimėti, jie vieni negalės todėl saukėsi pasaulio pagalbos. Pagalbos is niekur nesulaukė. Matydami, kad vedant toliau kara, gali prazudyti krasto laisve, sutiko derėtis su rusais dėl taikos ir visai atsisakė kreiptis i sajungininkes prasyti pagalbos.

RUSU — JAPONU DERYBOS

Maskvoje vyksta derybos ne tik rusu su suomiais, bet taip pat kita delegacija tariasi su japonu atstovais. Sios derybus turi politini ir ekonomini charakteri. Japonai reikalauja, kad rusai paliautu siunte pagalba Kinijai ir pripazintu Mandziurijos valstybe. O rusai reikalauja kad japonai pripazintu Lenkijos pddalinima, Turkestana kaip rusu itakoje. Matyt, kad susitars ir japonai su rusais.

**KANALAS JUNGIANTIS NE-
 MUNA SU DNIERU**

Sovietai pradėjo nauja kanala, kuris jungtu dvi juras: Baltijos ir Juoduju. Sias juras jungs kanalas, kuris bus pravestas nuo Dniepro iki Nemuno. Sis darbas jau vykdomas buvusioje Lenkijos teritorijoje. Prie jo dirba 30, tukstanciu darbininku, kaip laikraščiai pranesa, lenhu kalnig.

Dr. M. Fucs

Su didele praktika didžiausios New Yorko ligonines, Asstententas Profesoriu Silbert ir Peterson New Yorko ligonine ir Prof. Rubens Monn Snaai ligonines. Specialybe: Operacijos, Moteru ligos, Slapumo kanalu, inkstu ir šlapumo pusles uzdegimai, Endoscopia. Venu isipletimas, Homoroidai ir hydrocoles gydoma be operacijos ir skausmo. Trumpos ir ultra violetines bangos.

CONSULTOIIJA:

Rua José Paulino No. 485. Priima ligonius: nuo 2 su

puse iki 7 su puse vakare

Telefonai 5-6885 ir 4-6307

Municipio e Saldo Orçamentario

Duas das maiores vitórias do sr. Adhemar de Barros no governo de São Paulo dizem respeito à política orçamentaria do Estado. Não há muito, divulgaram os jornais o orçamento estadual fixado para o exercício de 1940. Viram os paulistas, com ele, realizado um dos seus maiores sonhos: a efetivação do equilíbrio orçamentario. Comprimindo despesas, adotando os postulados orgânicos da política financeira preconizada pela carta de 10 de Novembro, o sr. Adhemar de Barros, que do orçamento anterior, já conseguira cortar o deficit do Estado de mais de 60.000 contos, levou a termo o milagre de por em igualdade a receita e a despesa publicas. Agora, secundando a ação do chefe do Executivo bandeirante, cabe a vez aos prefeitos paulistas. E' que quasi todos os prefeitos municipais de São Paulo já deram conta ao Interventor Adhemar de Barros da situação financeira dos municipios, cuja direção lhes está afeta.

As estatísticas divulgadas evidenciam a excelente situação financeira dos municipios bandeirantes. Todos eles apresentam esse milagre que é o superavit da receita sobre a despesa do municipio. Quer isso dizer; a semelhança das finanças estaduais, marcham admiravelmente as finanças municipais. Completa-se assim, um vigoroso sistema de saneamento financeiro, com todos

os seus resultados positivos para o revigoramento economico do planalto. Releva acentuar, ainda, que o saldo orçamentario demonstrado em todos os municipios paulistas põe em destaque a segurança com que os atuais prefeitos municipais encaram os problemas economicos dos municipios paulistas, não os reduzindo a meros embelezamentos urbanos mas procurando, através do fomento racional das riquezas agrarias desses municipios, construir uma base economica indispensavel ao reerguimento financeiro da cidade.

Todos quantos se preocupam por problema de ordem economico — financeiro avaliam com exatidão o alcance dos resultados conseguidos pelo atual governo paulista quanto á situação financeira dos nossos municipios. A fase atual caracteriza-se, em todo o pais por uma atenção tão serena quanto util sobre as questões ligadas ao desenvolvimento da produção dos municipios, considerados como elementos originarios do sistema que tem a riqueza da Nação por suprema finalidade. Por mais de uma vez, o Presidente Getulio Vargas preconizou os metodos de compressão de despesas de saneamento financeiro — esses metodos cujos resultados já se patenteiam em São Paulo. A palavra do chefe da Nação é uma palavra de ordem e a ela, através a ação do sr. Adhemar de Barros, S. Pau-

lo tem dedicado a mais respeitosa das atenções. E como S. Paulo é, indiscutivelmente, o construtor da riqueza nacional no que ela tem, até agora, de fundamento agrario, os saldos orçamentarios que ora se verificam nos municipios paulistas dão-nos a esperança de que seu exemplo mostrará ao Brasil o rumo patriótico que todos os municipios brasileiros devem seguir, para bem do Nação

Prancuzu generolas apie Suomiu-Rusu kara

Zinomas prancuzu karo specialistas generolas Diuval laikrastyje „Journal des Debats“ spausdino straipsni, kuriame svaisto apie karine padėti Suomijoje. Jis raso, kad po dviejų mėnesių smarkiu kovu Suomijoje Raudonosios armijos vadovybė greičiausia esą isitikinusi. Jok reikia pakeisti kaikuriuos patarimo metodos. Esa rusai pastebėję kad sioms kariuomenės operacijoms reikia zymiai didesnio pasiruosimo, negu jo buta iki siol. Tokiu budu Raudonoji armija siuo metu pagerinan ti savo baziu padėti, pertvarkanti kariuomenės apginkavima ir organizacija, kiek galėdama tvirkanti kelius ir kertanti tam tikrose vietose miskus, kad mechanizuotos dalys lengviau galėtu pasiekti fronta. taip pat ji ruosianti didesnius atsargos saucius netoli fronto, kad dėl sio trukumo nesitrukdytu palytys musiai. Taip pat ir dideli saiciai labai smarkiai trukde Sovietu Rusijos kariuomenei vykdyti karo operacijas.

Lietuviu apgyventi rajonai S. Paulyje

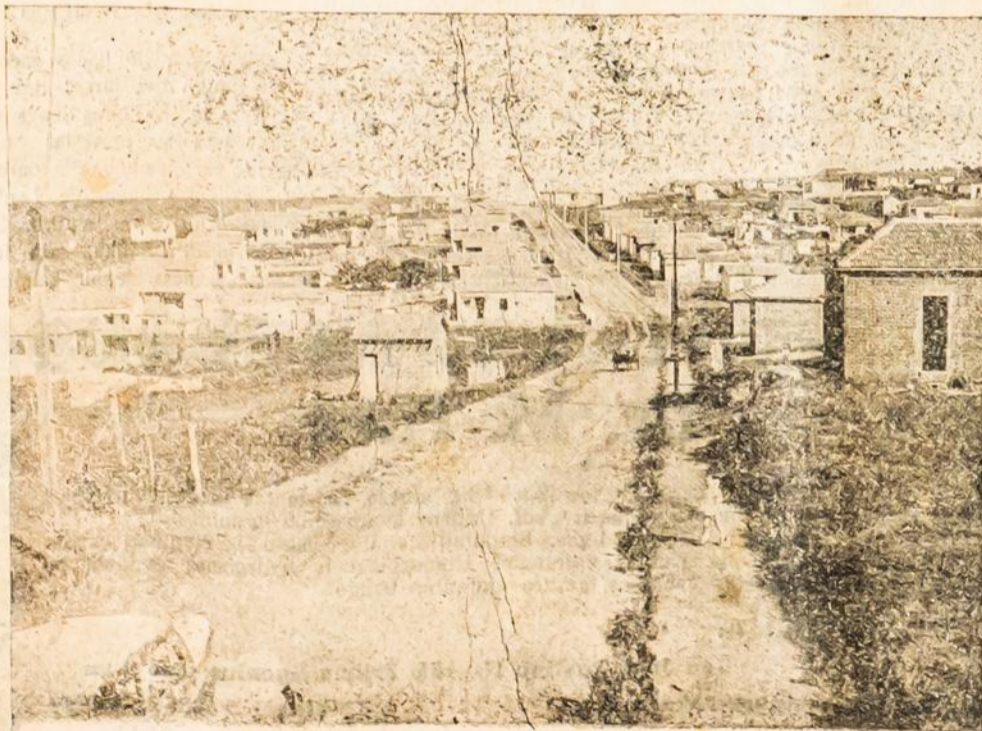
Kiekvienos tautos emigrantai dažniausia buriasi i viena vieta. Tas juos traukia, taip sakyti, giminytės rysiai. Lietuviai taipgi gyvena susispiete i viena vieta. Daugiausia betuviu apsigyvenusiu yra S. Paulo priemiestyje Villa Prudente, kur kuriasi naujas miestai is visos cilės vilu. Cia lietuviai turi savo mokyklas, baznycia, krautuves, dirbtuves ir kit. Daugumoje vilu: Vila Bela, Vila Zelina, Vila Alpina, Vila Lucia turi isgyje sklypus ir pasistate namukus. Vienintėlis nepatogumas siems gyventojams, kuriu priskaitoma ligi 15.000, tai susisiekimas su miestu ir gatviu netaisyimas. Gatvės kaikuriu vilu tiesiog neisvaziuojamos. Tam reikalui yra

susidariusi net organizacija is siu vilu gyventuju, kurios tikslas rupintis siu vilu pagerinimu: reikalauti taisyti gatviu, ivesti ilectros sviesa, isteigti policijos nuovadas, pasto agenturas ir kt. Bet kadangi minėtu vilu tikrieji savininkai mazai rupinasi savu vilu sutvarkymu, jiems daugiau rupi greičiau parduoti sklypus, tai ir organizacijos reikalai prastai stovi. Mat, vieni siu vilu sklypininkai ne taip jau greitai gali prieiti prie miesto valdybos ir prasyti savo reikalavimu patenkinti.

Is visu minėtu vilu, geriausiai atrodo VILA LUCIA, kurios savininkas yra lietuvis ARNOLDAS FELMANAS, lietuvis vyriausybės apdovanojtas Gedimino Or-

deniu. Jis daugiausia kreipia dėmesio i savo vila ir stengiasi visokių pagerinimu sios vilos gyventojams. Zemiau dedame sios vilos atvaizda is kurio galime spresti apie vilos sutvarkyma ir p. Felmano rupesti. Tai grazi, jau ki ir aptvarkyta vila.

Sia proga reikia pastebėti, kad p. Felmanas, kuris taip gerai sutvarkė savo vilos kolonizacija, gavo koncesija kolonizuoti jam svetima vila — Villa Oratorio, kuri jau pradėta kolonizuoti. Sioki vila randasi uz Alto da Mooca, labai grazioje ir sveikoje vietoje. Lietuviai norėdami isigyti sklypa zenės pasistatyti nuosavus namukus, patartina pasiteirauti apie Villa Oratorio sklypus ir pasikalbėti su p. Felmanu.

Valzdas Villa Lucia

Kodel vyksta karas

Rudenį prasidėjęs Europoje karas pirmiaisiais mėnesiais daugeliui buvo sunkiai suprantamas. Iš tikruju civilizotam žmogui, humanistui, jis atrodė ir atrodo ne tik šlykštus, bet ir beprasmiškas. Daugelis sia e klausyama: dėl ko karaujama?

Atrodo, kad to karo priežastys ir tikslai kariaujančiuju valstybiu vadovu yra nusakyti pakankamai aiskiai: Is ju pareiskimu ryškėja, kad to tarptautinio karo priežastys yra labai giles ir nepaprastos. Tai nėra karas vien tik dėl erdvės turtu ar viešpatavimo. Sis karas yra glai ideologinis, karas senos ir naujos civilizacijos. Tai patvirtinta paskutiniuju didziuju valstybiu vadovu pareiskimai ir ju ketinimai, liečia ateiti. Hitleris savo žodyje kariams pažym:

„stovime pries pacia didziausia vokieciu tautos zvyres arba mirties kava“.

Tos mirtinos kovos tikslas vokiečiu tautai esą aiskus: „Vokietija ir, be to, Europa turi buti svaduota is nuolatinio slėgimo ir pavoju, kurie eina is senosios ir šiandieninės Anglijos. Si karta ginklas turi buti galutinai išnuštas is karo kurs tytoju ranku ir is visu tu kurie paskelbė kara. Mes kariaujame bet ir norėdami užkirsti kelia ne tik pries Versalio neteisybe kad ta neteisybė nebutu pakeista dar didesne neteisybe. Ir teigiama prasme: mes kovojame dėl naujos Europos, kadangi „esame isitikine, kad naujoji Europa negali buti sudaryta ne senu pasaulio jėgu, kurios gyvena dekadansa... o tik tautu ir jėgu, skirtu pertvarkyti Europai, kurios pagal savo ivykdytus darbus gali pačios save laikyti jaunomis ir produktingomis. Tai nuo šitu jaunu tautu ir šitu sistemų priklausys ateitis. Zydiskas ir kapitalistinis pasaulis nepergyvens dvidešimtojo amžiaus“.

Kita kariaujanti pusė — Prancuzija ir Didžioji Britanija, Daladje ir Cembelsino lupomis, pradėto karo priežastis ir tikslus nusako dar trumpiau:

„mūsų noras stigt Nauja Europa, nauja ne sienomis, bet naujos avastys Europa, kurioje gyvenancios tautos isprestu savo sunkiaus geravlia, bendradarbiavimu tolerancija“.

Kovojame pries smurta, už žmonių laisve, savo ir kitu tautu nepriklausomybe ir vakeru žmogiskaja civilizacija... Ginkla padėsime tik sunaikine nacional-socializma, užikrine viska sauguma ir realybe pagrasta taika... I kariaujančiu demokrati-

oals esia ogyji nirklausias ir moralini svori deda Amerikos Jungtinės Valstybės, kuriu prezidentas Ruzveltas atidarydamas kongreso serija, savo kalboje,

asmerkė diktaturas ir pareiskė isitikinima, kad 1940 m. isigales geriausia valdyimo forma — demokratija.

Jungtinės Amerikos Valstybės trokšta taikos ir nori likti neutralios, karo nepalvestos. Tačiau prezidentas Ruzveltas pa brėję reikalauja žvelgti pirmyn ir numatyti pasekmes ateičiai, jėgu visos mažos tautos pasaulij netektu savo nepriklausomybės arba virstu tik priklausomoms sritimis daug galingesnės karinės sistemoms.

Jungtinės Valstybės, kaip pažymi prez. Ruzveltas, nema kovoti greta kitu tautu, bet vis dėlto, gali stengtis su kitoms tautomis skatinti likima taikai kuri palengvins pasaulio sukurius ir

kai ateis laikas, savo itaka padės atverti prekybai kelius pasaulyje, kad jokia tauta ateities dienose nebutu priversta ginkluotomis pajegomis ieshori to, ka ji gali taikingai gauti per konferencijas.

Ta prezidento Ruzvelto pareiskama Paryzius ir Londonas plačiai ir su pasitenkinimu iskommentavo, ypač priskirdami didelės reikšmės tai kalbos vietai kurioje nurodoma, kad busimos taikos sudaryme dalyvausiančios ir Jungtinės Amerikos Valstybės. Vadinas, manoma, kad ir Amerikos Jungtinės Valstybės vienu ar kitu budu dalyvaus kare... (Bus daugiau.)

Alkani vilkai uzpuole Lietuva

Si ziema Lietuvoje buvo labai salta. Ka tik sutikusi kiekvienas skundziasi dideliais salciais. Saltis nepaprastai kanliava visus, ne tik žmones, bet ir gyvulius. Ne mažo zelos daro salciu spaudziami zervys, ypač vilkai. Jie bėga ir žaimens ieskoti ir cia u puldinėja naminius gyvulius.

Vilkai sutikimas pirmiausia pasirodė Vilniaus kraste. Rudniku apylinkėse gaujos vilku uzpuolė ukinku sodybas, piauna sunis, kal kur pro pamatus isikasa i tvartus ir ispiauna avis, kiaules ir kt. smulkius gyvulius. Viena nakti Rudniku - Vilniaus apylinkėje vilku gauja uzpuolė pirkli Zeidmana is Traku. Zidmanas is vilku išgelbėjes pabėgdamas pas vietos ukinkus, o arklis paliktas so rogėmis nuo vilku taip smarkiai leidosi bėgti, kad jis surastas uz keliu kilometru nuo vilku uzpuolimo vetos.

Pakilus salciais, misinguose Dzukijos vietose, ties Varėna ir Merkine, dažnai i tvartus isikasa vilkai ir ispiauna kiaules ir avis. Taip pat dingsta sunys. Zmo

nuo persalinimū mirtė. Provincijoje niu taip gi daug nukencia dėl dabartiniu salciu. I Vilniaus, Kauno Svencionėliu ir kt. ligonines ir ambulatorijas atgabenama žmonių nusalusiomis ausimis, nosimis, rankomis ir kojomis. Traku apylinkės ukinko Kero bernas vaziuodamas i Vėlavę taip nusalo, kad esa daug nusalusių mokyklinio amziaus vaiku.

Visame kraste kaimai atrodo, kaip isimę, žmonės vengia ir i miskus vaziuoti ir kitokius darbus dirbti, nes nepakenciamas saltis. O be to, darbandamai yra priversta saiego. Istai gi, tarnautojai taip pat negali dirbti.

VOKIECIU DIVIZIJOS I KAUKAZA.

Londonas skeičbia, kad yra žiniu jog dvi vokiecia divizijos traukia i Kaukaza. Sios vokieciu divizijos esa eis pagalbos rusams.

Kokia bus naujoji Lenkijos valstybė

Kas galėjęs tikėtis ir pagalvoti, kad tokia stipri iš viršaus Lenkijos valstybė, taip greitai žlugs. Juk Lenkija, iš tikrųjų save laike didele ir galinga valstybe, ji nesiskaitė su kitu, mažesniu už ją valstybių reikalais ji spaudė pavergusi tautas ir didžiavosi savo galia. Bet, štai šioje, o jos žmonės tukstantais turėjo bėgti iš savo krašto ir ieškoti prieglaudos net pas tuos, kuriuos jie ilgus metus, veikino. Lenkija praūdė, ja priėmė prie tokios nelaimės neatsaikię „tautos vadai“ kurie nesiskaitė su visos tautos nuomone, su visos tautos interesais.

Dabartinės lenkų vyriausybės galva, kuris gyvena su savo vyriausybe Prancūzijoje, Si korskis, pasakė ir išaiškino visas priežastis tokio staigaus Lenkijos žlugimo ir papasakojo kokia busianti naujoji Lenkija. Jisai sako, dabar Lenkija praūde „tautos vadai“, kurie norėjo valdyti šalį be visuomenės priitarimo. Tokia valdžia kuri remiasi tik savo fanaberija, o ne gyventojų jėgomis, visuomet yra kraštui nelaimė, - sako Si korskis. Todėl naujoji Lenkija turėsianti būti demokratinė valstybė valstybė valdoma pačių žmonių, o ne pasiputusių „tautos vadų“, kurių tauta savo vardu ne ados ne in o ir nepripažista.

Toliau kalbėdamas apie buvimo Lenkija, Sikorskis sako: dvi asmenės priežastys nulėmia sekmingumą musu darbo, kuris, apskritai turi būti palenktas tarptauti ne vienam kuriam žmogui, o vienai kuriai asmeni grupei, bet tik pačiam kilniau siam reikalui-tėvynei. Pirmoji priežastis yra aiškus ir galutinis atspėjimas nuo vyriausybės režimo, veikiančio be visuomenės jokios kontrolės. Daug asmenų buvo priežastis musu balsams žlugimui, kaip irodo dokumentai, kurie mus nuolat pasiekia. Kaltuosius nuteis istorija ir tauta, kuri dėl tos katastrofos dabar kenčia baisias aukas.

Viena iš svarbiausių musu

pralaimėjimo priežastiu, be abejo, buvo vyriausybės režimas, tautos vienu balsu pasmerktas. Šitas režimas išeikvojo visa tautos energija mažiausiai reikalingose srityse. Jis buvo priežastis nepataisomo apsilėidimo tiek karinio pasirengimo srityje tiek grūmai politinėje ir ekonominėje srityje. Visa tai darėsi tuo momentu, kada amžinas mu su priešais saltai metodiskai ir nuo ilgo laiko rengė prieš mus karo planus. Šiandien lanku tauta gausiai savo krauju apmo

Vokiečių persikraustymas iš Rusijos į Vokietiją

D.N.B. praneša, kad vokiečių persikėlimas iš Galicijos ir Voluinės į Vokietiją vyksta plačiai. I Sanoka, Pšemieli, Iru byšova, Bresta ir Grajeva nuolat ateina traukiniai ir vėžiniai su vokiečiais imigrantais. Jie vyksta per Sovietu Sąjungos sieną į generalinę guberniją (buvusią Lenkiją) ir iš čia toliau į pačią Vokietiją. Vokiečių perkėlimo vadovybei susitarus su Sovietu Rusijos valdžios organais buvo parūpinta pakankamai traukinių. Tokiu būdu emigrantų iš Sovietu Rusijos iškėlimas vyksta be jokių sutruk

ka už visus tos apsilėidimus. Mokėjime pasinaudoti šiais mūsų istorijoje skaudžiais įvykiams ir išvenkime nauju klaidu savo santykiuose viduje.

Antras principas, kuris būtinas turi mus lydėti kasdieniniame musu darbe, yra tas, kad kiekvienas žmogus stovėtu savo vietoje: kiekvienas musu nuo dabar žino, kuri pareiga jam atitinka pagal jo dvasines galias ir specialybę bendroje pastangoje, kuria pradėjome Lenkijos gerovei. Su didausmu pripažistu, kad visi mano bendradarbiai tiek vyriausybėje, tiek kariuomenėje šita principa vykdo su didžiausiu sąžiningumu, kad būtų sutrukdyta atgimti protekcijai režimui, kuris pasirodė toks pražūtingas musu krašto likimui.

Sausio 10 d. keliu per Sovietu Rusijos sieną išvažiavo 8.300 vokiečių. Jiems kelionę padeda gera organizacija. Vėžiniai su kroviniu važiuoja vieni keliais per dieną, o vakarais nukreipiami į vokiečių gyvenamus kaimus, kur emigrantams parūpinama nakvynė ir maistas. Vėžiniai važiuoja atskiromis vilkstinėmis po 212 vėžimū. Tokiu būdu iš viso į Vokietiją atvažiuos 11 tūkstančių 855 vėžimai su maždaug 20 tūkstančių arkliai. Iš viso iš Galicijos Voluinės ir Baltstogės apylinkių į Vokietiją išsikels daugiau kaip 13.000 vokiečių.

LIETUVIAI NUTEISTI KLAIP.

Sausio 18 d. Klaipėdos (vokiečių) ypatingas teismas nubaudė pusantru metu kalėjimo Lietuvos pilietę ukininke Barbarą Dvarionienę, 61 metu amžiaus is Irušeliu, kuri prieš kėletą metų grįzusi iš Kanados su sunumi šame kaime isigijo ir čia pasiliko gyventi, kai Klaipėdos kraštas buvo vokiečių užgrobtas. Prasidėjus vokiečių lenkų karui Dvarionienė kėliei žmonėms pažeminčiai išsitaru si apie vokiečių tautos vada pona Hitleri ir bendrai peikusi vokiečių valdžios politika. Teis me kaltinamoji aiškino, kad nepalankus kaimynui ja netei-

Karo Žaizdos Lietuvoje

(„Naujienu“ specialaus korespondento Lietuvoje).

Nuo karo baisenybiu atbėgėliu Lietuvoje skaičius nemazėja. Tolygiai jisai pamazu auga. Lietuva deda pastangas kaip galima ir skaičiu sumazinti. Bet kur jiems pasidėti, niekas ju prisiimti nenori.

Abudu didieji Lietuvos kaimynai žmones traktuoja pagal ju ideologija. Kas ju valstybes santarkos ideologijai neatitinka, tiems vartai i tuos krastus yra uzdaryti grizti.

Kariaujancios vakaru Europos valstybes, jei ir kai ka pas save prisiima, tai ir daro labai didele atranka. Jos noriau isileidzia vyrus nuo 18 iki 45 metu. Ir dar tuos ar tas seimas, kurios turi is ko gyventi. Bet is Lietuvos i tuos krastus isvkti yra labai sunku. Kai kas megino tenai pasprukti, bet daugumas ju atsidure Vokietijos rankose, ir jie visi suvaryti i belaisviu stovykla. Juk Baltijos jurose vokieciai isigalejo.

Kiti nekariaujantieji krastai, tame skaičiuje ir U.S.A. nuo karo pabėgėliu nenori pas save prisiimti.

stutis, 32 metu amžiaus ypatingo teismo nubaustas 6 metams 4 mėnesiams sunkiuju darbu kalėjimo ir sumokėti visas teismo šladas. Lekstutis prieš kėletą metų Liepojos gatvėje, dabar Goeringo gatvėje, Adomo Brako namuose buvo isirenges batu parduotuve ir neblogai vertėsi Vokietijai Klaipėdos krašta atsėmus, Leis utis likosi toliau prekauti ir nesirengė krautuvės likviduoti net karui užėjus. Pačioje karo pradžioje policija Lekstuti suėmė kaltin dama, esa, jis be korteliu par daves žmonėms 42 poras batedliu, ir buvo nubaustas 1000 markiu baudos, taip jam buvo konfiskuota 190 poru kurpiu ir isakyta iki pereinu Kalėdu is Klaipėdos isiskraustyti. Nesulaukusi Kalėdu polėija pas Lekstuti vėl padarė krata ir sučiupo 6 pirkėjus ka tik nusipirkusius batus be korteliu. Ot už tai Lekstutis ir nubaustas virš 6 m,

I Lietuva plūsta ne vien tik dėl karo padarinių, bet ir dėl politiniu aplynkibiu. Tokiems jau ir is viso nera kur dėtis. Visais sėmtais keliais ir ivairiais budais i Lietuva bėga lenkai, zydai gudai, rusai, čekai, austrai, vokieciai ir kiti.

Visu ju padėtis vienoda. Jei kas turi sėkiu tokiu istekliu, tai kuri laika is ju maitina, bet tie istekliai greit isseka, ir tuomet reikia pagalbos is salies ieskoti. Lietuvos Raudonasis Kryzius visais karo atbėgėliais vienodai rupinasi. Jis deda pastangu surasti lėsu kitose valstybėse. Ju gauna, bet ne tiek, kiek ju is tikruju, reikia. Dvi didelės siuntos drabuziu is kitur pakėlyje i Lietuva zuvo. Veze tuos drabuzius karo pabėgėliams laivai buvo ties Vokietija paskandinu.

Lietuva jauna valstybė, tai labai sunku pasaulio opinija suzadinti ir irodyti, kad ji turi didelio vargo su tais karo pabėgėliais, kad mazutei Lietuvai yra be galo sunki nasta.

Didelėms valstybėms, koks simtas kitas tukstanciu atbėgėliu isiraitinti butu niekis, o Lietuvai jau yra labai sunku. Didelės valstybės iprate pagal save viska spėsti, tai joms ir atrodo, kad tokis skaičius žmonių ismaitinti yra ne didelis daiktas. Todėl tos didžiulės valstybės nera duosniuos. o be to, Europoje veik visos didelės valstybės yra isivele i kara. O tos, kurios dar tiesioginiai nera karo paliestos, nera tikros, kad joms neteksia, todėl syksios kitus selpti.

Tai sunkiausioji atbėgėliu karo nasta tenka paciai Lietuvai nesti. Karo atbėgėliu turi dideli skaičiu ir Rumunija, bet cia subėgo su visais turtais lenkų kariuomenės likusiai, tai Rumunija turi is ko juos maitinti.

I Lietuvą atpludo lenkų kariuomenės likuciai veik be jokio turto, jei neskaityti menkus akro pabuklu likucius, kurie jokios vertės neturi.

Zodziu, Lietuvos Raudonasis Kryzius turi labai daug vargo su pabėgėliais. Turėkime dar pries akis ir ateiti. Neuzmirskime, kad (Nukelta i 4-ta puslapi).

Giriu Karalius

(Tasa iš pereito nr.)
Jos akyse žviatė tyros ašaros, nors smuikas linksmumu laukėjo.
Smuika Giriu Karalius atsargiai padėjo po medžiu, o šalia, susisėmęs, numetė plačią kraštą savo skrytėle. Nė nepažvelgęs ir grafaite, griebs pštalietę, vos paugėjusia žole nuėjo ir pažymėta vieta, iš kur turėjo žaudyti.
Grafaite irgi atsistojo jai skirtoje vietoje.
Nusišluočiusi skarele ašis ji lyg nurimo, o kai pamatė priekyje balta ir ramu Giriu Karaliaus veidą, piktumo žieklėle jos akyse sužibo.
—Skačiuosiu ligi triju... Pasakius „trys“ galima taikyti ir žauly. —Pasakė Giriu Karalius.
Grafaite storiškai mažoje rankoje suspaudė pštalietę.
—Vienas, —igirdo ramu Giriu Karaliaus balsas:—du, trys... Greit pakėlė pštalietę ir pradėjo taikyti, dar ar jau nesikarštinodama ir galvodama tik kad pataikytu tiesiai į plačią Giriu Karaliaus kruvina.
Paskui šovė.
Šovė ir Giriu Karalius, bet

brafaite matė, kad šaudamas jis nekreipė ranka ir kulka nuėjo kaip kurį salį.
Giriu Karalius kiek laiko stovėjo nejudėdamas. Paskui lyg pavargęs, atsargiai susmuko ir atsėdėto pievos žolėje.
—Kodėl tu nešovei? ir mane? —pribėgo prie jo grafaite.—Tu mane kruvinau užgaunil. Nenoriu aš baudžiauninko pasigailėjimo...
Veidas jos degė piktumu ir ji stumė ranka Giriu Karaliaus petį. Tas kaip girtas susvyravo.
—Tu sužeistas? Kas tau?—vėl sujudė grafaite.
Ji puolė prieš Giriu Karaliu ant kėlu ir pradėjo segti jo juoda švarka.
—Nereikia!—atstūmė jos ranka Giriu Karalius.
Jo balsas buvo ramus, nors karkoje ir ties lupom žymėjo skausmo raukšlės.
—Gerai šaudai, grafaite... Tiesiai i krutinę pataikėi... Nušovėi Giriu Karaliu... atkeršijai.

Kaire ranka spausdamas krutinę, Giriu Karalius susmuko žemėn.
Grafaite ranka palakė jo galva, ir atsėdusi greta, prispaudė ją prie savo krutinės... Kita ranka glostė Giriu Karaliaus šviesius plaukus...
Saulė jau nesileido. Sežėliai jau kaupėsi aplinkui, lyg slepdami nuo viso pasaulio, kad miršta nenugalimas Giriu Karalius, silpnos moters rankės mirtinai sužeistas.
—Kodėl tu i mane nešovei? Kodėl?... tyliai klausė grafaite prie pat Giriu Karaliaus veido pasilenkusi.
Iš jos akiu tiesiai ant Giriu Karaliaus veido riedėjo didelės šviesios ašaros...
—Todėl, kad myliu... senai tave myliu... ir laimingas esu nuo tavo rankos mirdamas.
Grafaite stipriai stipriai priglaudė Giriu Karaliu prie krutinės ir balsu verkdama ėmė bučiuoti jo lūpas, akis, plaukus,

—Ir aš tave myliu... snibzdėjo jam.
o ooo o
Vėlai nakti grizo i dvara grafaite. Pašaukusis kelis baudžiauninkus, liepė jiems eiti i miškus ir pranešti giriu broliam kad ju vadas negyvas guli ties kreivaja liepa ant Nevėžio kranto.
Pati apsitaisė juodais rubais, galva pelenais apibarstė ir visai nakti meldėsi dvaro koplyčioje.
Nuo to laiko grafaite per visa amžiu nenuėmė juodu rubu ir nesidžiaugė gyvenimo linksmytėmis: kaip vienuolė, vienai viena gyveno dideliuose dvaro rumuose, nė is tolo neprisileidama prie savės kaimynu baoro ru ir nė kalbėti nenorėdama, apie vedybas, nors daug kilniū bajoru is visos Lietuvos ir net Lenku jai piršosi.
Išikima buvo Giriu Karaliu, kilniam baudžiauninkui, va vargšu užtarėjui. Kaip didžiausia šventenybe lakė atminimui Giriu Karaliaus smuika, kurio

tik jai jis pasaulio daugumai buvo prašnekės; ta p pat saugojo ir Giriu Karaliaus pštalietę te skrytėle. O po mirties išaė palaidoti ja Giriu Karaliaus ka pe.
Giriu Karaliaus kuma giriu broliai užkasė jo pilvę Karalgiry. Ant kapyno užrito ilga akmenis, žmogaus pavidala primenantis.
Po keleriu metu šriko giriu broliai be savo vado, nuėjo kiek vienas savas keliais, o žmonės vargdieniai vėl liko be užtarėju sunkioje baudžavos kankynėje.
Ilgį metai supudė Giriu Karaliaus pilies rumu ažiūlinius rastus, lūtyas, kaitros ir salčiai išardė pilies rumus ir liko apie Giriu Karaliu tik viena almintis—ilgas samanota, akmuo ant jo kapo.
Liko dar didelės ir brangus Giriu Karaliaus paminklas—žmonių auginimas is lupų i župas is kartos i karta eina pasakojimai Lietuvoje apie Giriu Karaliu. Pamišo žmonės sunkia baudžiava ir ponu žiauruma, bet Giriu Karaliaus—baudžiauninku užtarėjo—pamiši negali (GALAS)

SKILVIS IR KEPENYS

Moderniškas, greitas ir tikras gydymas skilvio ir kepenų specialisto

Be operacijos

Vidurių skausmai, skilvio išsiplėtimas, protinis nusilpėjimas, sifilio ligos, skilvio uždegimas, rūgymas, skilvio votys, įvairūs diegliai ir kitos ligos gydoma BE OPERACIJOS, įvairios Moterų ligos gydomos irgi BE OPERACIJOS, tik su injekcijomis.

Jei sergi, tai šiandien pat kreipkis pas

Dr. Paulo Licciardi

Medikas Operatorius Santa Casa

Premimas nuo 11 iki 12 ir nuo 15 iki 19 val. vak.

Gyv. Vieta ir Konsultorija: Rua Silva Pinto, 444

PASTABA: Vyksta i namus bife valandą dieną, nakti.

DR. A. CANDIA

Venerinės ligos:

TRIPERIS (Visose stadijose - aštrus ir kroniškas.)

SIFILIS. Priėmimas nuo 9 - 12 ir nuo 3 - 7.

Sekmadieniais nuo 10-12.

Rua Barão de Itapetininga, 242, 3 aukštasis.

Telefonas: 4-0218

Kalba rusiškai, lenkiškai, vokiškai.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS

MIGUEL OCOUGNE

R. 15 DE NOVEMBRO, 193 sobreloja Tel. 2-6393.

S. PAULO

Daro vertimus iš visų kalbų ir paruošia visokius dokumentus, kaip antai: cart. professional, carteira de identidade.

KALBAMA LIETUVIŠKAI.

LIETUVIAI, DĖMESIO!

Kiekvienas pasistenkite pažinti

SIUVYKLA LIETUVA

KAIZO ŽEBRAUSKO

Čia yra didelė pasirinkimas įvairiausių medžiagų. Už darbą garantuojame.

Lietuvių įsiūvyklų yra daug, be SIUVYKLA LIETUVA tik viena

Rua General Ozorio Nr. 161. - S. PAULO

DR. LUIS ABINADER

Gydytojas.

Gonoreja, Gydymas greitas ir be skausmu Moterų Ligos. - eumatzimas ir Astma

Av. São João No. 578, 2º. aukštas, 21 Apartamentas, Telefonas: 4-7069.

Ligonius priima nuo 1 ki 2 ir nuo 14 ligi 18, 30 val.

Pabuves vienuoliu, virto plesiku

Erzvilkio valčiaus gyven tojas, Bronius Ridzevičius, dar vaiku budamas istojo i viena kataliku vienuolyna ir čia turėjo ne tik poterių kalbėti, bet ir darba dirbti. Gyvenimas vienuolyne Ridzevičiui nepatiko ir jis pabėgo.

Ridzevičiaus tėvas ukiniu kas, bet sunus nenorėjo dirbti lauko darbu, tai stengėsi prasti manyti kitoki versla. Jis sugalvojo tapti plesiku.

Isigijo pistalieta ir dideli suomiška peili prisijuosė prie diržo. Viena nakti jis nuėjo prie kelio ir sustabdė viena ir antra keliu važuojančius ukinius, reikalavdamas atiduoti pinigų. Iš vieno ukininko jaunas plesikas atėmė kelis litus, o antras nėko neturėjo, tai plesiko buvo tik įbartas, kam tušiomis kišenėmis važiuoja.

Kita diena jis nuėjo i Vi-

dukle ir viename restorane papietavo. Papietaves išsitraukė revolverį ir ten buvusius žmones sukomandavo pakelti rankas aukšty ir atiduoti pinigų. Vienas užpultuju sugėbėjo pašaukti policija, ir eks vienuolis buvo suimtas. Tardant ilgai buvo aiškinama, ar kaltinamasis yra normalus ir ar nusimanė savo darbo pasėkas, Sis klausymas juo labiau teko pagrindinai išaiškinti, nes buvo keliamas versija, kad tėvas esas normalus, taigi kaltinamasis gali buti paveldėes koku nors psichologiniu sutrikimu.

Teismo medicinos ekspertai pripažino, kad kaltinamasis yra normalus ir suprato savo darbo reikšme. Apygardos teismas Radzevičiu pripažino kaltu, bet pasigailėjes, nubaudė tik pusantru metu snukaju darbu kalėjimo.

Naciai susaude daug lenku inteligentu

Lenku pasuntiniai Itali oje paskelbė dokumentus, parodan vokiečiai susaude jau 15.000 žius, kad okupuotoje Lenkijoje lenku inteligentu. Be to, tuks tančiai esa suimta ir sugrusta i koncentracijos stovyklas, kur jie laikomi ašiau akip gyvuliai. Apie 500.000 lenku išvyta iš namu ir ukiu, kuriuose apgyvendinti vokiečiai. Miestu gatvėse vokiečiai daro nuolatos ablavus ir gauda vyrus ir moteris, kurie neturi paliudijimo, kad jie dirba kur nors. To kie grudami i traukinius ir vežami Vokietijon dirbti žemės ukio darbu. Darbas priverstinas ir neapmokamas.

Kaip žauriai vokiečiai elgiasi su pavergta tauta, paro-

do sekant's pavyzdys, Otorovo mieste nežinia kas nutraukė Hitlerio vėliava nuo miesto rotušės. Vokiečiai tuojau areštavo 10 vietos lenku inteligentu Penkis ju nugabeno ton vieton kur vėliava buvo nutraukta, ir tenai juos susaude. Kitus penkis nugabeno i netolima Samatolu miesteli, kur buvo turgus, sustatė juos ant rinkos prie sienos ir visu žmoni ukyvaizdoje su šaudė juos iš revolveriu. Vyrai matydami ta kruvina terora drebėjo, o moterys alpo.

Poznanės ir Censtakavos apylinkėse esa susaudyta 5000 lenku inteligentu. Gdynės koncentracijos stovykloj esa uždaryta 3000 lenku vyrų ir moterų. Toronio stovykloj 5000, Poznanės stovykloj 3000 ir keliolika šimtu Dobžolo stovykl.

DANTU GYDYTOJAS JOSÉ LEVKOVICH

Rua Silva Pinto 264 (antig 46) Bom Retiro. Atsižvelgdamas į sunkų laiką nutarė sumažinti kainas už dantų gydymą ant pusės kainos, kaip antai: ištraukti dantį be skausmo 5\$000; plomba cidabro purceleno 8\$000.

Kalbama lietuviškai, rusiškai ir lenkiškai.

VOKIEČIŲ FOTOGRAFIJŲ

ISTAIGA

"BERNARDO"

Isteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinimo, o taip pat ir su dažais.

Darbas greitas sąžiningas ir pigus. Vyksta įnamus fotografijų reikalais. Dar i fotografijų ...

Arthur Schamidt

Rua São Caetano 447 (senas, 108-111 S. Paulo) Telefono 4-5576

Eltos Pranesimai

KAUNAS. Abudu Lietuvos cukraus fabrikai (Marianopolėje ir Paventyje) jau baigė šiu metu cukraus ganybos darbą. Še metų pagaminta 21 tukstančiai tonu cukraus pernai 1938 m. bu-

vo pagaminta 20 tukstančiu ir 777 ton. iš ju 24 tukst. tonu iki Nauju m. jau buvo parduota 8 tukst. ir 400 ton. taigi šiems metams beliko 15.000 ton. Todėl cukraus bendrovė, jau dabar užpirkto Sovietu Sąjungoje 800 tonu ir tariasi dėl 800 tonu im trečias cukraus fabrikas Panopto. Šiemet bus pastalytas vėlye ir ateinančio rudens cukrinu runkeliu derliu apdirba jau visi trys fabrikai. Su ukininkais bendrovė pernai buvo sukontraktavusio pristatyti i cukraus fabrikus 179 tukstančių tonu cukrinu runkeliu, tačiau derlius tebuvo vidiniškas ir ukininkai pristatė 19 tukstančiu ton. mažiau. Šemet bus sukontraktuota užauginti tiek runkeliu, kad atliktu visiems trims fabrikams, o jei bus cukraus

KAUNAS. Kadangi Lietuva išgijo savo valstybini fabrika tabako, nuo šiol ta milijoninė pramonės šaka nebus vien tik prisritis, o joje dalyvaus ir pati valstybė per tam tikras organ važi verslininku grupės pelno zacias. Tenka sužmoti, kad valstybiniam Vilniaus tabako fabrikui eksploatuoti numatoma sudaryti akcine bendrove ir jai suteikti monopolines teises. Ta bendrovė ivežusi tabako žaliavas iš užsenio, kas skirstys vietos tabako fabrikams. Be to numatyta plėsti vietinio tabako auginimą ir gerinti ju rušis, kad tiktu pramonės reikalams. Tam reikaliu su ukininkais bus sudaromos sutartys kaip kad yra sudaromos su cukrinu runkeliu augintojais. Reikia pastebėti, kad Lietuvoje, ypatingai jos pietinėje dalyje, uauga gero tabako rušys, kuriu ir dabar jau nemaža primažo i tabako gaminius. perteklius, tai ji bus galima lengvai eksportuoti.

(Atkelta iš 3-cio puslapio) ju dauguma sudaro lenkai. Ju tarpe yra didelis procentas, kurie Lietuvai lygiai nieko gero nezada. Ju nusistatymas yra labai aiskus. Kaip tik jie pajus kas vakaru fronte vokiečiai negalimi. Lietuvoje pradės nerimauti ir Lietuvai visokiu reikalavimu statyti ir nepasitenkinimu reiksti. Tuomet jie kreipsis i Anglija, Prancuzija visokiais reikalavimais ir juos patieks Lietuvai. Tai labai neramus galvalas, kuris ateityje Lietuvai dar daugiau rupesciu gali sukelti ir visokiu nesmagumu padaryti. Lenkas is prigimties nera ramus sutverimas. O juk su Lietuva lenku tauta nera saskaitu sutvarkiusi.

LABOLATORIJA - MEDICINISKAS ISTYRIMAS

(Nugarakaulio, smegenų, kraujo šlapimo ir išmatų) Tikras ir geras

Dr. A. KANDIA IR M. KOGANO

Rua Barão de Itapetininga 242, 3 aukštasis. Priėmimo valandos nuo 9 - 11 ir nuo 3 - 6. Sekmadieniu nuo 10 - 12 val. Tel. 4-0218. Kalbama rusiškai, lenkiškai ir vokiškai.

Dr. A. Jazara Snege

(Maskvos gydytojas 1914 m.)

Vidujiniu, veneriniu ir moterišku ligu specialistas, chirurgas.

Ligonius priima nuo 9 iki 12 ir nuo 3 iki 7 val. vak Ladeira Porto Geral, 12, salės 4 ir 5,

(Kampas rua Boa Vista ir 25 de Março) Gyvenamoji vieta ten pat 5 andar Tel. 2-5068

NETURI PINIGU?

REIKAI GERO KOSTIUMO

ad nieko nelaukdamas kreipkitis siuvykion

Vilnius

Av. São João N. 864

Rua da Moóca N. 3027

Rua Duque de Caxias N. 723

Kur pasistudinsi geriausios medžiagos

eilute mokedamas i monesi po

20\$. O taip pat cia gausi

neperšlampama ap-

siuvesta (capa) tokiomis pat

salygomis

Telephone 4-5015

Pirmoji Lietuviska Spaustuve ir Papelaria

Pan Americana

Rua da Moóca, 1721 - Telefonas: 3-2056, - São Paulo

Priima ir atlieka visokius spaudos darbus: Notas, Fakturas, Duplikatus, Ivairiausias kartonus, saskaitas ir t. t. Darbas atliekamas pagal užsakytojo skonį. Be to, galima gauti visokių rašomųjų reikmenų: Laiškams popierius ir krautuves.

LIETUVIAI KREIPKITES I SAVAJA SPAUSTUVE IR PAPELARIJA, NES LIETUVIAMS DAROMOS DIDELES NUOLAIDOS.

Darba paimame is namu ir ji pristatome užsakytojui

KAINOS PIGIOS. DARBAS SKUBUS IR SAZININGAS

Rua da Moóca, 1721 Telef. 3-2056

Prenumeruokites Lietuviu Aida Brazilijoje

SIUVYKLA "ESTAN"

STASIO SLIKTOS

gerai zinoma visiems lietuviams

Rua da Conceição 79-A, Fone

4-1940 (prie pat stoties L. u z

atidaré nauja skyrių - antra

siuvykla, prie stoties Zuz ten

ir gyvenamas butas

RUA da Conceição, 11

GALECKOSIUVYKLA

Sláva rūbus pagal naujusias madas iš

įvairiausių medžiagų - vietinių ir užsieni

Darbas pagal savo kokybę yra pigus,

atliekamas sąžiningai, diplomuoto siū-

vėjo Galecko prižiūrimas.

TAD VISI IR SIUVASI RUBUS GA

LECKO SIUVYKLOJE.

RUA DUQUE DE CAXIAS, 257

Tel. 4-1457

Daržai ir Ukiai

Netoli stoties Carvalho de

Araujo suburbio Central do

Brasil, parduodame geriausios

žemės daržams ir nedidelėms

ukjams. Zeme apaugusi mišku.

Yra pakankamai vandens. Ze

mės kaina - tik 300-400

roisu kvadratinis metras. Ge

ri keliai ir artji esantios sto

tyš duoda galymibės užvesti

pauksčių uki, verstis daržin

kyste, kito tokiu kulturu au

ginimu ir irengti poilsio namus

Sklypai nuo 10.000 metru

išsimokėjimui pradadant nuo

50\$000

Savininkas. Cia de Agri.

Imigracão e Colonizaçáo.

Pardavimu Raštine: Rua

José Bonifacio, 98 Tel. 2-7549

S. Paulo, Sekmadieniais ir šio

kioadieniais įstisa savaite ga

lima teirautis vietoje krautuve

je prieš Carvalho de Araujo

stoti pas ANTONIO KRISTEN

Traukiniai iš stoties Norte

išeina: 7,54; 9,05; 10,04; 11,10

12,14; 14,30.

Iregistruota nr. 45 iš 10

-12-38 trečioje apylinkije.

Lietuviu Jaunimui

DEMESIO!

Norėdami dėvėti gražiai pasiūtuso rūbu

ir pigiau negu kitur tik pas Paulu Am

brozevicius, kur darbas atliekamas sąžin

ing naujiausių modų vyriškų ir moteriškų.

Lietuviai, išnaudokite laiką sai

madieniais ir vakarais. Užsikitė ir šis!

klasite, nes darbas atliekamas nebiogkei

kaip São Paulo centro, bet daug pigiau

Taip pat yra gražus pasirinkimas

moderniškų ausių medžiagų

PAULO AMBIROZEVICIUS

R. CICLANES, 52 V. BELLA

Dr. H. Schechtmann

Santa Casa Gydytojas

Vidujiniu ligu specialistas

Bendra Klinika vaikams ir suaugusiems

Ultra - Violetiniai spinduliai

Ligonius priima nuo 8 iki 9 v. ryto ir nuo 2 iki 8 v. v.

RUA DA GRAÇA, 235 TEL. 5-1461 S. PAULO

FARMACIA ANHAIA

Rua Anhaia, 565 (Bom Retiro) Tel. 5-3551 S. PAULO

Passerini

Farmaceutikas

Kainos pigios. Duodami inzesonai

LIETUVIŲ AIDAS BRAZILIJOS

XI Aro - metai São Paulo, Kovo-Março 16 1940 Nr. 11

Kas naujo kolonijoje

Siurpi lietuviu seimynoje tragedija

VYRAS NUSOVE ZMONA. AP SAUDE VAIKUS IR PATS NUSISOVE

São Paulo lietuviu apgyvenimame priemiestyje, kur auga tikras lietuviskas miestas su savomis mokyklomis, baznycia, prekybos ir pramonės imonėmis — vilose: Prudente, Zelina, Bela ir kt. jau ne be pirmą kartą vietos laikraščiai atžymi savo kronikose tragingas suetas, kuriuose figuruoja beveik tik lietuviai. Nakties metu lietuvis užpuolė lietuvi ir persovė, tai lietuvis pasikovė, tai, dar neseniai lietuvis nušovė žmona ir pats nusisovė. Tai is baisios ir siurpios naujienos lietuviskos kolonijos. Bet vienas sirpiausia ivyko pereiną penkadieni, kovo mėn. 8 d. vakare apie 10 valanda. Jono Krikstolaicio namuose Parque Villa Prudente, ne to Villa Zelinos ir kitu rajono vilu. Sia tragedija irazilu laikraščiai aprasė, kaip viena siurpiausia ivykusiame São Paulo mieste.

Jonas Krikstolaitis, vienas stambesniu lietuviu kolonijos pramoninku, isitaisais turėjo gana didelę ir stiprią pramonę dirbtuvė, ilga laika jo fabrikas buvo Bom Retiro rajone, bet paskandamas darba turėjo didinti ir fabrika. Isigyjo žemės sklypa Parque Villa Prudente, pasistatė, rodos, didžiausias ir gražiausias siuje apylinkėje namus ir prie ju sufabrikui patalpas. Darbas ėjo, jo gaminiams rinka buvo labai plati beveik visoje Brazilijoje, nes jis, Krikstolaitis, buvo sios rusies vicinintelis fabrikas, Brazilijoje, neskaitant mazesniu dirbtuvėliu, kurios konkuruoti su juo negalėjo. Jo gaminiai pasiekdavo net tolimus siaurės Brazilijos estadus, kur turėjo savo agentus. Tai buvo vienas is stambesniu, o gal ir stambiausiu is lietuviu pramonininku, Rotos reikėjo tik gyventi ir džiaugtis gyvenimo pasisekimu. Tai

ciau gyvenimas nukrypo visai kita kryptimi: prie baisios seimos tragedijos ir savizudystės:

Jonas Krikstolaitis i Brazilija atvyko pries desinti metu. Kiles, rodos, nuo Marijampolės, atvyko dar jaunas, vos 30 metų amziaus. Lietuvoje paliko žmona ir vaikus. Brazilijoje iskilo, iskilo savo darbu ir sugebejimu.

Kol dar ėjosi sunkiau, tai Krikstolaitis rasė laiskus savo žmonai i Lietuva ir rengėsi ja parsikvisti i Brazilija. Bet kaip gyvenimas pakilo, uzmirso ir žmona ir susirades cia antra moteri, sukurė nauja seimos gyvenima. Kas arčiau pazinojo Krikstolaiti, tie pasakoja, kad siuje seimoje gyvenimas nebuvo tvaringas; nuolatiniai berniai ir nesutikimai. Krikstolaitis pastaruoju laiku buvo pradėjęs net smarkiai girtuokliuoti, mazai ziurėjo darbo, darbininkams algas mokėdavo nenormaliai.

Nesutikimai seimoje didėjo, žmona turėdavo kartais nakvoti pas kaimynus, Zodziu gyvenimas pradėjo kriksti, kol, paglaiau, prie jo prie galo. Kovo 8 d. Jonas Krikstolaitis, kaip pasakojama, darbininkams liepes eiti namo ir pareiskes jiems, kad jau jo gyvenimas baigsis su sia diena. Ir is tkruju, apie 10 valanda vakaro kaimynai uzgirdo triuksma ir suvius. Artimesnieji nubėgo pažiūrėti ir rado negyva žmona ir ji pati kraujuose papludusius ir du vaikus persautus. Tuojaus buvo pranešta policija, kuri atvyko, lavonus nugabeno Araça lavoninėm, o suzeistus vaikus i ligonine.

Jonas Krikstolaitis cia buvo sukures antra seima su tula nasle, kuri turėjo nuo pirmojo vyro keturius vaikus. Su juo paciu turėjo viena mergaitę kuri liko naslaitė 4 metu amziaus. Viso liko penki naslaiciai vaikai, Skaudus lietuviu kolonijai sis ivykis,

slapirvardė. Tokios korespondencijos, kad ir geriausias, laikraстыje nebus skelbiamos. Jei kas raso, ir bijo kad redakcija nezintu kas raso, geriau ir nerasyti nes tokis rastas laikrastin vistiek nepakliks. Tai prasome isidėmėti ir zifnoti.

PRIESTARAUJANCIOS ZINIO APIE BAZNYCIA

Uzpereitoje laidoje «Sviesa» paskelbė, kad São Paulo arkivyskupija suteikė parapijos teises Villa Zelinos lietuviu baznyciai ir sios parapijos klebonu paskyrė kun, Piju Ragazinska. Sia zinia pakartojo ir «Aidas», pazymėdamas, kad lietuviska baznycia nėra varzoma ir jai suteikia mos net didelės teises.

Gi pereiną laidos «Lietuvis» raso visai kitaip. Jis raso kad lietuviska baznycia atiduota brazilams ir kad lietuviu joje neturi jokiu teisiu. Po sios zinios «Lietuvis» siulo lietuviu kolonijos kapelionams vaziuoti i Lietuva.

Kaip matome priestaraujancios zinios apie baznycia. Dėl siu ziniu daugelis dabar kreipiasi i Aido redakcija ir praso tiesos kaip is tikruju yra siu lietuviska baznycia. Aido redakcija zinodama tik tai tiek, kiek paskaitė laikrasciuose, tad negali tiksliai informuoti suinteresuotu. Manoma, kad sitas dalykas neliks taip neaiskus, lietuviskos baznycios reikalai paaiskės, tada ir mes galėsi me ka nors placiau ir tikriau pasasyti. O kol kas nuo visu tokiu aiskinimu susilaikome. Kam sitas reikalas labai rupi, tesikreipia i pacius kolonijos kapelionus arba i São Paulo kuriu.

LINKSMA GEGUZINE

Kovo 10 diena L.M.M.R.Rytas turėjo labai linksma jaukia geguzine Villa Galvão Nors is ryto labai lietus lijo, taciau, kaip oras pagrįdėjo, geguzinė privaziavo gan daug miestieciu. Geguzinė praėjo gan linksmai.

KIEKVIENAM SAVA NUOMONE YRA GERA

Labai nenoromis vėl mums tenka si-ta issitarti dėl «Sviesos» nuomonės. Mes gerbiame kitu nuomonės, jei jos yra tvirtos, pastovios nesugriaujamos kaip uola. Tuo tarpu «Sviesos» korespondentas tuo pasigirti negali. Jau mes nenorime prisiminti Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo dienos kuria surengė B.L.O. Centras Kad minėjimas gaves, zino visi, Kkam tik teko jame dalyvauti. Centro vadovybė niekumet nekenkė kolonijai ir nekenks. Tai tik «Sviesos» korespondento, is tikruju, bereikalingas priekabiui eiskojimas prie Centro vadovybės. Jei asmeniskai korespondentui nepatinka Centro vadovybė, tai dar nereiskia, kad toji vadovybė, yra kolonijai kenkti. Priesingai vadovybė parenkama ir isrenkama kuri turi daugiau igudimo organizaciniame darbe, kuri turi didesni pasitikėjima ir p. Pries Centro vadovybe iki siolei niekas nieko nėra pasage, issikirus pati «Sviesos» korespondenta.

Tai tiek dėl sio dalyko. Dar zodis dėl varnyėjimo politikos Centre. «S.» korespondenta rado Centre politika Idomu? Kur ir kada toji politika buvo jungiam su centro uzsibrėžtais tikslais? Niekumet. O jeigu Centro paminiėjime vienas kalbėtoju prisiminė apie Klaipėdos praradima, tai cia dar nėra tokia jau baisi politika, nes ta diena, bendrai, visu kalbu turinys buvo — politika. O ka sakė minėtas kalbėtojas apie Klaipėda, tai matyt, buvo pasiskaites pacia «Sviesa» is 1939 m...

Kiekvienam sava nuomonė yra gera, bet ta nuomonė, kaip sakėme, turi buti tvirta. O kad «Sviesos» korespondentas savo nuomonėms neturi lygsvaros, tai

tai faktas, kurio uzggincyti «S.» negali. Pereiną metais tas pats korespondentas, tuojaus po Klaipėdos krasto praradimo kalnus vertė ant Lietuvos vyriausybės, o siandiena jau i silka vynioja ja dėl paties Klaipėdos krasto. Kur cia nuoseklumas ir kur cia savos nuomonės gerbimas? Ir kaip galima sakyti, kad to zmogaus numonė gera, jei apie viena dalyka jis turi dvi nuomonės. Taip sakyti pagal vėjo pustelėjima, visai netinka. Baigėmė.

SAUKIAM I NUMERIAI IDENTIFIKUOTIS

Saukiami identifikuotis asmenys kurie turi numerius:

	Kovo mėn.
16 d. nuo	39.001 iki 39.200
18 d. nuo	39.201 iki 39.500
19 d. nuo	39.501 iki 39.800
20 d. nuo	39.801 iki 40.100
21 d. nuo	40.101 iki 40.400
22 d. nuo	40.401 iki 40.700
23 d. nuo	40.701 iki 40.900

REIKIA IDENTIFIKUOTIS ANTRA KARTA.

Kvieciami identifikuotis antra karta Rapolas Vaiksnona ir Jonas Bikelis.

PASKELBTOS VARZYTINES KRIKSTOLAICIO TURTUI

Viena São Paulo medzio apdirbimo firma, suznojusi apie nusizudyma J. Krikstolaicio padavė teismui prasyma, kad paskelbtu varzytinės Jono Krikstolaicio turtui.

LIETUVOS KONSULATAS IESKO

Lietuvos Konsulatas São Paulo praso paskelbti sekama:

Pranė Lekavicienė, gyv. Kaune Nemuno gatvėje 14, iesko savo vyro Kosto Lekaviciaus, kuris 1926 m. isvyko i Brazilija ir iki 1934 m. gyveno São Paulo mieste, Rua Dr. Almeida Lima, 27. Nuo sio laiko žmona neturi jokiu ziniu.

Kostas Lekavicius, Kazio sūnus, gimes 1900 m. Mazuju Kariskeliu: kaime, Ziezmariu vals. Traku apskr.

Kas zino ieskomojo gyv. vietos adresa arba apie jo likima bei seimos reikalus, prasome praneseti Lietuvos Konsulatui São Paulo, Rua Aureliano Coutinho 88.

PRASOMA UZEITI I REDAKC

Prasoma uzeiti i Aido redakcija Kazimieras Klimas, gyv. B. Retire, Rua Matarazzo.

Zemes Sklypai - Moôca - Belém

Sirdyje didžiausiam industrijos rajono S. Paulo PARDUODAMA: žemės sklypai prie gatviu: Mnnca, Tobias Barreto, Campineiros, Itaqueri, Trilhos, Avenida Cassandoca (naujas Prefekturos projektas, 25 metru pločio), ir t. t.

Grindlnys - vanduo - vandentekis - šviesa - jėga - telefonai

Išsimokėjimas ilgą laikui, mokestis mažas, be palukano. Geriausia vieta pasistatyti vilas, gyvenamus butus dirbtuvėms ir industrijai patalpas.

Palengvinimai su statybos medžiaga

Dokumentai registruoti Septintoje Apylinkėje, Nr. 98, 1939-9-9-5 Tejrautis kasdien, šlokiacieniais ir sevmadieniais, nuo 8 iki 18 valanda vietos raštinėje:

Rua Tobias Barro, 43

SUSISIEKIMAS: Bondes: Bresser, Belem, Moona. OMNIBUSAI 28 Villa Bertjoga 18 Largo da Sé kas 5 minutės. KALBAMA LIETUVISKAI

Dr. João Forstman

Dentistas dipluotas jau 12 metų.

Per 15 dienu pataisysite savo dantis už pingus ar išsimokėtinai Kiekvienas klientas turi teisę: Ištirauti danti be skausmo už 7\$000. Išsimokėtinai nuo 10\$000 iki 20\$000. Mokestis gali buti mokamas per 30 d. Dedami danties geriausios medžiagos. Darbas garantuotas ir skubus. Didelis patogumas, kad supranta: lietuviskai, rusiskai, vokiškai, ir kt. kalbas.

Rua da Moôca, 2607

VILA ORATORIO

Geriausi žemes sklypai ant Alto da Moôca

Uzregistruoti pagal No. 99 7-oje Apylinkeje 1939-9-15, Dekr. No. 58

Savininkas: João Araujo Pinto

Koncesionierius: Arnaldo Felmanas

Žemės sklypai parduodami geriausiomis išsimokėjimo sąlygomis be palunams pradėdant nuo 50\$000 i mėnesj. Duodame statybai medžiaga. Statome namus išsimokėtinai.

TEIRAUTIS: raštinėje Villoje kasdiena, o taip pat ir šventadieniais.

SUSISIEKIMAS: Omnibusai Villa Oratorio ir Agua Raza nuo Largo da Sé ir Largo Paysandu

MIRE LIETUVIS

Kovo 10 diena mirė lietuvis Edvardas Pribuisas, 55 metu amziaus, kiles is Siesiku, Ukmergės apskr. I Brazilija atvykes buvo 1927 m. su savo seimyna, ilgai dirbo fazendose, paugejus vaikams persikraustė i São Paulo ir apsigyveno Villa Beloje. Didelime nuludime paliko žmona, vaikus, broli Juoza, kuris gyvena irgi Vila Beloje ir gimines Lietuvoje. Tebuna jam lengva pietu salies zemėle.

B.L.O.C. TARYBOS POSEDIS.

Kovo 17 diena 15 valanda. saukiamas B.L.O. Centro Tarybos atstovu posėdis Rua da Moôca, 1721. Visi Tarybos atstovai prasomi dalyvauti punktualiai.

B.L.O. Centro Tarybos Pirmininkas,

AIDO PRENUMERATORIAMS DOVANOS

Su sekamu Aido numeriu bus issiuntinėta daugiau Aido prenumeratoriams dovanu, kuriu sarasas bus skelbiamas. Kas negaus prasome greitai pranesiti redakcijai. Be to, primename, kad sitas Aido numeris tiems, kurie dar nėra uzsimokėję prenumeratos ir nėra pranesė redakcijai, kad jiems issiuntinėti laikrasti. Tai daroma ne dėl to, kad gaila butu laikraščio, bet dėl to, kad laikrasti kastoja padaryti. O ypac dabartiniu metu, kada popiera dvigubai pabrangusi.

KORESPONDENTAI PRASOM ZINOTI.

Daugelis yra korespondentų, kurie paraso redakcijai zinuciu, bet nepadėdą savo parvardės, o tik